

ה"ת 34405/09/16 - תאופיק טאטור נגד מדינת ישראל - רשות הטבע והגנים

בית משפט השלום בקריות

ה"ת 34405-09-16 טאטור נ' מדינת ישראל - רשות הטבע והגנים
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט ד"ר שלמה מיכאל ארדמן
מבקשים	תאופיק טאטור
נגד	
משיבים	מדינת ישראל - רשות הטבע והגנים

פסק דין

בפני בקשה להחזרת תפוס - רובה צייד שנתפס על ידי המשיבה ביום 31.8.16.

א. העובדות:

העובדות הנדרשות לעניין הן אלה:

למר סעיד פודה (להלן: "פודה") היתר מיוחד מטעם המשיבה מיום 18.8.16 לצייד על פי חוק הגנת חיית הבר, התשט"ו-1955 (להלן: "חוק הגנת חיית הבר") לצייד חזירי בר ותנים זהובים, וזאת באיזורים שפורטו באותו היתר. שיטת הצייד המותרת בהיתר הינה ירי מרכב עומד בלילה בעזרת זרקור. עוד מצויין בהיתר כי הצייד יתבצע על פי חוק הגנת חיית הבר והתקנות הנלוות. אין חולק בין הצדדים כי בנוסף לפודה ניתנה רשימה מצורפת של ציידים נלווים ובהם גם המבקש. בנוסף הרשימה כללה גם מלווים ללא נשק ובהם חיר מרעי.

ביום 31.8.16 עצרו פקחי המשיבה רכב טנדר במרחק הקטן מ-500 מ' מהישוב פורידים, מקום שאין חולק שאינו בגדר האיזור שאושר למבקש או לפודה לצוד בו. לטענת המשיבה נתפס הרכב ועליו ארבעה אנשים ובהם המבקש, כאשר המבקש היה ישוב בארגז האחורי הפתוח של הרכב ובידו הרובה כשהוא מחוץ לנרתיקו וטעון וכאשר הרכב מבצע פעולות סריקה לצורך צייד באמצעות הזרקור שהוצב על הרכב. המבקש ניסה להשיב את הרובה לנרתיק ללא הצלחה. בנוסף, נתפס על הרכב אדם בשם וליד פחאמנה שאין חולק שאינו מופיע ברשיון הצייד. המשיבה תפסה כאמור את הרובה. אין חולק כי בינתיים התלתה המשיבה ביום 4.12.16 את רשיון הצייד של המבקש. בנוסף, ביום 3.1.17 ביטל פקיד רישוי כלי יריה את רשיון הנשק של המבקש.

ב. טענות הצדדים:

עמוד 1

המשיבה טוענת כי תפסה את הרובה מתוקף סמכותה על פי סעיף 11 לחוק להגנת חיית הבר המחיל את סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969. המשיבה טוענת על פי סעיף 32 הנ"ל כי עסקין בחפץ שנעברה בו עבירה, הוא ישמש כראיה לביצוע העבירה, ובדעת המשיבה לבקש גם את חילוטו. לגבי העבירה מפנה המשיבה לסעיף 4(א) לחוק להגנת חיית הבר האוסר צייד במרחק הפחות מ-500 מ' מבתי יישוב, להחזקת רובה צייד טעון מחוץ לנרתיקו בניגוד לתקנה 6(ה) לתקנות להגנת חיית הבר, התשל"ו-1976 (להלן: "התקנות"), ולהימצאות מי שאינו בעל רשיון צייד ברכב, בניגוד לתקנה 6א לתקנות.

המבקש לעומת זאת טוען לפגיעה בזכותו הקניינית ובזכותו לחופש עיסוק בצייד. הוא טוען להעדר עילה כלשהי לתפיסת הרובה או להחזקתו, ולחילופין, לחלופת תפיסה וכי המשך ההחזקה אינו מידתי. לטענת המבקש הרובה נתפס, כאשר הרכב היה במעבר בין איזורי צייד, כי מותר היה למבקש שהרובה יימצא מחוץ לנרתיק כשהוא טעון, כי אין איסור להתלוות לזר שאינו משתתף בצייד, כי פעולת ההארה בזרקור אינה אסורה, כי אין צורך ברובה כראיה, וכי העבירות הינן עבירות קנס על פי צו סדר הדין הפלילי (עבירת קנס - הגנת חיית הבר), התשמ"ו-1986 ועל כן אין מצדיקות העמדה לדין או חילוט. אשר להתליית רשיון הצייד טוען המבקש כי השימוע שנערך לו לא היה כדיון, שכן לא הומצא לו החומר הנדרש להערך לשימוע וכי ההחלטה לא התייחסה לטענותיו. אשר לרשיון הנשק טוען המבקש לתבחין המשמר שבסעיף 8(ג) לתבחינים שהוצאו על ידי המשרד לביטחון פנים, המעניק לו רשיון נשק גם בלא לעמוד בתבחין צייד, זאת לאור טענתו כי הינו מחזיק בנשק 15 שנה. המבקש טוען כי על בית המשפט לדון בתוקף הרשיונות בתקיפת עקיפין.

ג. דין ומסקנות:

1. הזכות לצייד ולנשק ושלייתה:

במשפט העברי צייד למטרת צייד בלבד היה אסור, משום שהיה בו צער בעלי חיים (ראה המקורות שנסקרו ברע"פ 1161/04 **חאג' יחיא נ' מדינת ישראל** [ניתן ביום 21.4.2005]. במשפט האנגלי, עד לכיבוש הנורמני בשנת 1066, היה הצייד מותר לכל אדם בלא הגבלה. לעומת זאת, מאותו מועד נאסר צייד אלא ברשיון מאת המלך. מאז המאה ה-14 אף נחקקו חוקים שהתירו צייד רק לבעלי המעמד הגבוה, בעלי הכנסות מסוימות בלבד. להיסטוריה של המשפט האנגלי ראה: Ryan Notarangelo, *Hunting down the meaning of the Second Amendment: An American Right to pursue Game*, 61 S.D.L Rev. 201 (2016). בשנת 2004 נחקק באנגליה ה- Hunting Act 2004 אשר אסר דרכים שונות לביצוע צייד כגון צייד באמצעות כלבים של חיות מסוימות. נסיון לתקוף חוקתית את החקיקה האמורה בשל טענות לפגיעה בזכויות המוגנות באמנת זכויות האדם האירופית נכשל בבית הלורדים (ראה: R (Country Alliance) v. Attorney General [2008] 1 A.C. 719). נסיון תקיפה חוקתי נוסף נכשל גם בבית המשפט האירופי לזכויות האדם (ראה: *Friend v. United Kingdom* [2009] ECHR 2068). בארצות הברית, אמנם קיימות מדינות שקבעו בחוקותיהן הגנה ספציפית לזכות לצייד, אך ברמה הפדראלית נפסק כי הזכות החוקתית לנשק הקיימת בתיקון השני לחוקה האמריקאית אינה כוללת הגנה חוקתית על הזכות לצייד (ראה: *Hunters United for Sunday*, 28 F. Supp. 3rd 340 (M.D. Pa. 2014)).

בישראל לא קיימת זכות חוקתית לשאת נשק. להיפך, המדיניות הינה מדיניות מצמצמת שמטרתה הינה הפחתת כלי הנשק שבידי הציבור (ראה: ע"מ 3792/14 **רופל נ' המשרד לבטחון פנים האגף לרישוי כלי יריה מרחב חיפה**).

[ניתן ביום 23.3.2015].) מדיניות זו באה לביטוי בחוק כלי היריה, התש"ט-1949, אשר סעיף 5 בו קובע כי אדם לא יחזיק כלי יריה אלא על פי רשיון, סעיף 12 לאותו חוק מאפשר לבטל את הרשיון וסעיף 14 לאותו חוק קובע שמי שפקע רשיונו לשאת נשק חייב להעביר את כלי היריה שבהחזקתו למשמרת בתחנת המשטרה. משאין זכות אוטומטית לשאת נשק ברור גם כי אין זכות אוטומטית לצייד, ואכן החוק להגנת חיית הבר מחייב רשיון צייד וקובע תנאים שונים למתן אותו רשיון, תנאים שונים לצייד, ומאפשר גם את ביטולו של הרשיון.

מטבע הדברים איפוא, כאשר בענייננו נשלל רשיון הנשק ורשיון הצייד של המבקש, אין הוא זכאי להחזרת רובה הצייד לידי, וזאת עוד בטרם הדיון בשאר הטענות, שכן כאמור חובה עליו ממילא להעביר את הנשק לחזקת המשטרה. גם לצייד אין לו זכות שכן תקנה 7(א)(3) לתקנות להגנת חיית הבר, התשל"ו-1976 קובעת שאדם לא יצוד בלא רשיון לשאת נשק על פי חוק כלי היריה, התש"ט-1949. כך אכן נפסק בעבר (ראה: ע"ח (חי') 4393-08-09 **פרג' עלי נ' רשות הטבע והגנים הלאומיים** [ניתן ביום 17.9.2009]; ת.פ. (שלום נצרת) 34575-11-09 **ח'יר נ' מדינת ישראל** [ניתן ביום 23.5.2010]).

המבקש טוען כאמור, כי יש לדון בטענותיו כנגד שלילת רשיון הנשק ורשיון הצייד בתקיפת עקיפין. אין חולק כי תקיפה ישירה אינה אפשרית בבית משפט זה, שכן תקיפת ביטול רשיון נשק נעשית בבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים ואילו תקיפת ביטול רשיון צייד נעשית בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק. אינני סבור כי יש מקום להכרעה בשאלות אלה בתקיפת עקיפין. ההלכה המנחה בשאלה זו הינה דנ"א 1099/13 **מדינת ישראל נ' אבו פריח** [ניתן ביום 12.4.2015]. על פי הלכה זו, יש להבחין בין תקיפת נורמה משפטית כללית כגון חוק או תקנה לבין תקיפת מעשה מינהל ספציפי. בעוד שבמקרה הראשון יטה בית המשפט לדון בתקיפה עקיפה, שכן בהעדר אינטרס ישיר אין לצפות שהנפגע יתקוף את הנורמה בתקיפה ישירה עד שעניינה יתעורר בתקיפת העקיפין, במקרה השני אין לדון בתקיפת עקיפין שכן יש לצפות שהנפגע יתקוף את מעשה המינהל בתקיפה ישירה. זהו המקרה בענייננו: המבקש יכול וצריך לתקוף את שלילת רשיון הנשק ורשיון הצייד בערכאות המתאימות. כל עוד לא עשה כן, אין מקום שבית משפט זה יכריע בשאלת תקפותם של רשיונות אלה בתקיפה עקיפה. יכול היה המבקש לפנות לערכאות המוסמכות לבקש בינתיים סעד זמני המשהה את תחולת החלטות ביטול והתליית הרשיונות. משלא עשה כן, עומדת לרשותו אלה חזקת התקינות המנהלית.

בשולי פרק זה ולמעלה מן הצורך מצאתי לנכון בכל זאת להעיר מספר הערות בהקשר לטענות המבקש לגופן, וזאת מבלי לקבוע מסמרות. אשר לטענה כי למבקש זכות קנויה להמשך תוקף הרשיון על פי התבחין המשמר הקבוע בסעיף 8(ג) לתבחינים אציין זאת: ראשית, בניגוד לטענות המבקש, הזכות לתבחין המשמר אינה אוטומטית, ורשאי פקיד רישוי כל יריה שלא להעניק רשיון נשק גם כשמתקיים התבחין המשמר. עניין זה נקבע מפורשות בסעיף 8(ד)(3) לתבחינים, וכך גם נפסק בהלכה הפסוקה (ראה: עע"מ 389/13 **קרינסקי נ' המשרד לבטחון פנים** [ניתן ביום 1.10.2014]; עת"מ (חי') 34887-06-16 **חאג' נ' המשרד לבטחון פנים** [ניתן ביום 25.11.2016]). שנית, העובדה כי הרובה אכן נרכש לפני כ-15 שנה כקבוע בסעיף 8(ג) לתבחינים, כלל לא הוכחה בפני עובדתית, וממכתב ביטול רשיון הנשק מיום 3.1.17 עולה דווקא כי רשיון הנשק של המבקש לא ניתן מכח התבחין המשמר אלא מכח תבחין הצייד, תבחין שאין חולק כי תלוי בקיומו של רשיון צייד תקף, בעוד שבענייננו הוא בוטל.

אשר לטענה להעדר קיום שימוע כהלכתו באשר להתליית רשיון הצייד, אבקש להפנות בהקשר זה לעובדה כי תקנה 7(ג) לתקנות להגנת חיית הבר, התשל"ו-1976 מחייבת הנמקת ההחלטה כאשר עסקין בשלילת רשיון במקרי הרשעה אך לא במקרה בו עוסקת תקנה 7(ב)(א), היינו במקרה של התליית רשיון. אמנם, סעיף 26 לנוהל הפנימי בדבר רשיון

צייד קובע חובת הנמקה גם במקרה זה, אך יש לקחת בחשבון שבמקרה כזה עסקינן במצב של חקירה בטרם הוגש כתב אישום וממילא חובת ההנמקה וגילוי החומר מצומצמת כדי למנוע את סיכול ההליך החקירתי (השווה הדיון שקיימת בשאלה דומה לגבי חוק הגבלת שימוש במקום לשם מניעת ביצוע עבירות, התשס"ה-2005 בע"ק (שלום קריות) 25296-09-16 **אפי כהן נ' משטרת ישראל תחנת עכו** [ניתן ביום 25.9.2016]), מה גם שגם אם קיים פגם כלשהו, לא בהכרח תבוטל ההחלטה לאור כללי הבטלות היחסית.

המסקנה המתחייבת אפוא הינה כי די באמור לעיל כדי לדחות את הבקשה. יחד עם זאת, וכפי שיבואר להלן, גם יתר טענות המבקש מובילות למסקנה דומה.

2. שאלת ביצוע של עבירות בעניינו ושאלת החילוט:

אדון ראשית בשאלת החילוט. כזכור טענתו של המבקש הינה כי עסקינן בעבירות קלות שאין לחלט בגינן. אני דוחה טענות אלה.

אמנם אין אני מקבל את טענת המשיבה בדיון בפני כי על אף שעבירה על פי סעיף 4(א) לחוק הינה עבירת קנס, ניתן לעוקפה ולטעון כי הינה מקיימת את עבירת איסור הצידה שבסעיף 2 לחוק הגנת חיית הבר. טענה זו אינה נראית לי מאחר והינה סותרת את העקרון של דין מיוחד ודין כללי; Lex Specialis Derogat Generali (ראה: גבריאל הלוי **תורת דיני העונשין** (חלק א', 2009), בעמ' 510). בכך עם זאת אין כדי להוביל למסקנה לה טוען המבקש. סעיף 225(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 קובע במפורש, כי קביעת עבירות כעבירות קנס, אין בה כדי לגרוע מסמכות תובע להגיש כתב אישום, ואכן, קביעה זו הוחלה בפסיקה גם לגבי החוק להגנת חיית הבר (ראה: ע"פ (נצ' 1150/07 **אבו ריש בן מוהנא עאמר נ' רשות שמורות טבע - תביעות** [ניתן ביום 19.9.2007]). בעניינו, הצטרפותן של מספר עבירות נטענות יכולה ותצדיק הגשת כתב אישום, ואין המשיבה חייבת להסתפק בהודעת קנס.

בית המשפט העליון הכיר גם בנסיבות של הכנה לצייד כאשר רק נערכה נסיעה באיזור אסור בצייד תוך סריקת האיזור בזרקור, כמצדיקים חילוט (ראה: רע"פ 1161/04 **חאג' יחיא נ' מדינת ישראל** [ניתן ביום 21.4.2005]) ואכן, חילוט רובה צייד הינו ענישה מרתיעה ראויה בעבירות צייד (ראה: ע"פ (חי' 10028-05-11 **אבו ריא נ' המשד לאיכות הסביבה - רשות שמורות הטבע** [ניתן ביום 8.9.2011]). בהקשר זה יש לשים לב גם להוראתו המפורשת של סעיף 12(א) לחוק הגנת חיית הבר המאפשר חילוט על כל עבירה לפי החוק הזה או תקנה לפיו.

ברור כי אם בכוונת המשיבה לחלט את רובה הצייד לא ניתן להשיבו למבקש, ולא ניתן גם להסתפק בחלופת תפיסה.

אעבור כעת לשאלת ביצוע של עבירות בעניינו. לאחר עיון בחומר החקירה די לי בכך שאקבע כי קיים חשד סביר לפחות לביצוע שתי עבירות: האחת, צייד במרחק של פחות מ-500 מ' מבתי היישוב פוריידים, והשניה החזקת רובה טעון מחוץ לנרתיקו. אשר לטענת המבקש כי היה במעבר מאיזור צייד אחד למשנהו, אני דוחה טענה זו. מחומר החקירה עולה כי המבקש שהה באיזור אסור לצייד, שלא היתה לו כל סיבה לשהות בסמוך אליו, והוא אינו מצוי בדרך לאיזור בו הותר לו לצוד. בנוסף לכך, הוא תוצפת וכך גם עולה מחקירת חלק מהעדים, כשאינו נע מאיזור לאיזור אלא מצוי באותו מקום תוך שהוא נע שעה ארוכה הלוך ושוב כשהוא מאיר בזרקור על השטח בדרך המקובלת לצייד. מאחר והרכב היה בתנועה באיזור אסור לצייד הרי השימוש בזרקור גם נגד את ההיתר של המבקש המתיר ירי מרכב עומד בעזרת זרקור. יצוין כי כך גם נקבע בסעיף 3(ה) להיתר הצידה הכללי שאוסר שימוש בתאורה תוך כדי תנועה. באותה מידה ברור גם כי

הופרה תקנה 6(ה) לתקנות, המבקש נתפס עם הרובה כשהוא מחוץ לנרתיקו והוא טעון. הדבר אומר דרשני שבעתיים נוכח טענת המבקש כי הרכב היה במעבר מאיזור לאיזור, וזאת לאור סעיף 3(ו) להיתר הצידה הכללי שקובע במפורש שבזמן מעבר יש להחזיק את הרובה בתא נעול ברכב כשהוא בתוך נרתיקו ולא טעון.

די בכל האמור כדי ללמד כי דין הבקשה להידחות וכך אני מחליט.

ניתן היום, י"א טבת תשע"ז, 09 ינואר 2017, בהעדר הצדדים.